

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра правоохоронної діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ДІЗНАННЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність

Спеціальність К9 Правоохоронна діяльність

Галузь знань К Безпека та оборона

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія дізнання
Викладач (-і)	Яворська Л.Л., викладач кафедри правоохоронної діяльності, кандидат юридичних наук
Контактний телефон викладача	(0342) 596134
Е-mail викладача	liudmyla.yavorska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kpd.pnu.edu.ua/hrafik-individualnoi-roboty-z-studentamy/ . Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності й механізми здорової психіки людини у сфері правових відносин, або як ще іноді говорять, в системі «людина - право».</p> <p>Психологія дізнання – це науково-прикладна дисципліна, яка вивчає закономірності психологічного зумовлення та опосередкування діяльності по розслідуванню та розкриттю кримінальних проступків в умовах реалій сучасного суспільно-політичного життя, модифікації кримінального процесуального законодавства, і спрямована на виявлення і урахування психологічних чинників, як детермінант її оптимізації та ефективності. Діяльність дізнавача відзначається соціальним характером, їм доводиться при вирішенні оперативно-службових завдань вступати у взаємини з різними категоріями осіб, діяти в складі професійних угруповань, встановлюючи психологічний контакт і здійснюючи доцільний психологічний вплив. Крім того, її реалізація потребує розвинутої інформаційної компетентності дізнавача, наявності креативного потенціалу. Саме тому оволодіння знаннями про найбільш ґрунтовні та актуальні психологічні закономірності самої діяльності, психології осіб та їх поведінки сприятиме підвищити професіоналізм цієї категорії фахівців правоохоронних органів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія дізнання» є надання здобувачам освіти глибокого розуміння сутності психологічних засад діяльності дізнавача, технології застосування психологічних та тактико-психологічних прийомів у практичній діяльності співробітників правоохоронних органів.</p> <p>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є сприяння вивченню психологічних особливостей пізнання особистості; психологічних особливостей інформаційно-пошукових слідчих дій; психологічних особливостей комунікативних слідчих дій та верифікації показань, що підвищить ефективність працівника правоохоронних органів.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>	

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

Програмні результати навчання:

РН3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	К9 Правоохоронна діяльність	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1. Психологія дізнання: загальнотеоретичні питання.			
Тема № 1. Пізнання психології особистості.	2	4	10
Тема № 2. Психологічні особливості інформаційно-пошукових слідчих дій.	2	4	12
Тема 3. Психологічні особливості комунікативних слідчих дій.	2	4	10
Тема № 4. Основні індивідуально-психологічні детермінанти		2	8

формування показань свідків на досудовому слідстві.			
Тема № 5. Психологічні особливості верифікації показань.	2	2	10
Тема 6. Форми використання спеціальних психологічних знань.	2	4	10
	ЗАГ.:	10	20
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову модульну контрольну роботу вноситься 1 тестове завдання, 2 описових питання теоретичного характеру та 1 практичне завдання. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).		
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kpd.pnu.edu.ua/denna-forma-2/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студенту виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).		
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимального 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).		
7. Політика навчальної дисципліни			
Письмові роботи: Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з			

викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kpd.pnu.edu.ua/denna-forma-2/>.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Александров Д. О. Загальна психологічна характеристика професійної діяльності працівника національної поліції. *Юридична психологія*. 2016. № 1 (18). С. 129–139. URL: <https://psychped.naiuu.kiev.ua/index.php/psychped/article/view/456>.
2. Андросюк В. Г. Методологічне підґрунтя професіографії в Національній поліції України в сучасних умовах. *Юридична психологія*. 2019. № 2 (25). С. 16–22. doi: 10.33270/03192502.16.
3. Бондаренко О. В. Сутність, зміст, структура професійної готовності майбутніх офіцерів Збройних Сил України для забезпечення освітнього процесу військових ліцеїв як педагогічна проблема. *Теорія і методика професійної освіти*. 2020. Вип. 23. Т. 1. С. 77–81. doi: 10.32843/2663-6085/2020/23-1.17
4. Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та інші. *Юридична психологія: Підручник / За загальн. Ред.. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва*. К.: КНТ, 2007.
5. Бедь В.В. *Юридична психологія: Навч. посіб.* / В. В. Бедь Львів: «Новий світ». 2000», 2010.
6. Бочелюк В. Й. *Юридична психологія. Навч. посіб.* / В. Й. Бочелюк. К: ЦУЛ, 2010.
7. Максименко С.Д. *Загальна психологія*. 3-тє видання перероблене та доповнене: Підручник / С. Д. Максименко. К.: ЦУЛ, 2010.
8. Пальм Г.А. *Загальна психологія: навч. посіб.* / Г.А. Пальм. К.: ЦНЛ, 2009.
9. *Психологія / За редакцією Ю.Л. Трофімова*. К.: Либідь», 2005.
10. Петюх В.М. *Конфліктологія. Навч. пос.* К., 2003.
11. Сергеєнкова О.П. *Загальна психологія: навч. посіб.* / О.П. Сергеєнкова. К.: ЦУЛ, 2015.

12.Цільмак О.М. Яковенко С.І. Професійно–психологічна підготовка працівників підрозділів громадської безпеки: підручник. Одеса: РВВ ОДУВС, 2012. 140 с.

13. Цільмак О.М. Професійно–психологічна підготовка працівників підрозділів міліції на транспорті: підручник. Одеса: РВВ ОДУВС, 2012. 143 с.

14. Професійне спілкування працівників Національної поліції: підручник. / автор. кол.: С.І. Яковенко, Л.І. Мороз, Є.В. Тягнирядно [та ін.]; за заг. ред. С.І. Яковенка. [Цільмак О.М. Підготовка працівника Національної поліції до отримання професійно важливої інформації в процесі спілкування]. Одеса: Астропринт, 2017. 260 с.

15.Цільмак О.М. Загальна структурно–логічна модель психограми оперуповноваженого. // *Південноукраїнський правничий часопис*. 2010. № 4. С. 223–227

16. Цільмак О.М., Яковенко С.І. Аудіовізуальна психодіагностика неправдивих показань неповнолітніх. // *Південноукраїнський правничий часопис*. 2011. №1. С. 179–182

17. Цільмак О.М. Тактико–психологічні особливості застосування злочинцем прийомів маніпулювання підчас досудового розслідування. // *Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав–Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди"* . 2014. № 1. Додаток IV до Вип. 31; Т. III (11). С. 253-259.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються студенту в електронній формі до початку семестру.

Викладач

Людмила ЯВОРСЬКА